

'Overheid houdt innovatieve oplossingen tegen'

THEMA

Jan Paul van Soest over duurzaam ondernemen en de rol van de overheid

Jan Paul van Soest, voorzitter van het Kennisnetwerk Duurzame Productketens van SenterNovem (agentschap van de overheid voor duurzaamheid en innovatie, red.) zal op de ISSA/Interclean in mei zijn visie geven op het idee 'duurzaam ondernemen'. PS vroeg Van Soest alvast een tipje van de sluier op te lichten.

Jan Paul van Soest heeft sinds 2003 in Klarenbeek een eigen adviesbureau, genaamd Jan Paul van Soest Advies voor Duurzaamheid. Hij adviseert, samen met nog twee collega's, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties op het gebied van duurzaamheid, natuur, milieu, economie en energie. Voor hij dit bedrijf begon, werkte Van Soest ook al in de milieuadvieswereld, onder meer als directeur van Milieuadviesbureau CE in Delft, en hij heeft vele nevenfuncties als lid van commissies, bestuurslid van maatschappelijke organisaties en commissaris van bedrijven. Vanwege deze jarenlange ervaring op dit gebied werd hij op 1 september 2007 benoemd tot voorzitter van het Kennisnetwerk Duurzame Productketens (DPK). Dit kennisnetwerk bestaat uit ongeveer vijftig bedrijven en enkele waarnemers van de overheid, die geregeld bij elkaar komen om ervaringen en inzichten uit te wisselen over duurzaam ondernemen.

Van Soest: 'Dit zijn ondernemingen uit uiteenlopende sectoren, van kantoorinrichting tot energietechniek en van verpakkingen tot financiële diensten. Allen zijn op zoek naar stappen op het gebied van duurzaam ondernemen en willen daar onderling over praten en zodoende van elkaar leren.'

Niet gecharmeerd

Ondanks dat 'duurzaamheid' bij de politiek vooral de laatste tijd pas hoog op de agenda staat, was van Soest al druk met allerlei opdrachten toen hij in 2003 met zijn bedrijf begon. 'Ook toen "duurzaamheid" op de Haagse agenda nog niet zoveel prioriteit had, was het bedrijfsleven er volop mee bezig. Die ontwikkelingen gaan gewoon door. Ik heb onder andere Campina en Shell jarenlang geadviseerd. Dat het nu echt een hype aan het worden is, komt het niet allemaal altijd ten goede. Het wordt nu soms juist moeilijker om aandacht te krijgen voor waar het bij duurzaam on-

dernemen werkelijk om draait.'

Van Soest is niet erg gecharmeerd van de manier waarop de overheid duurzaam ondernemen aanpakt: 'Wat de overheid nu met duurzaam inkopen doet is een moeizame route die innovatieve oplossingen tegenhoudt. De criteria die de overheid stelt bij bijvoorbeeld duurzaam inkopen van schoonmaak, zijn vastgelegd op een rampzalig detailniveau. Zo is vastgesteld dat in de schoonmaak microvezeldoekjes gebruikt moeten worden en producten met het eco-label. Maar bij alle voorlopende bedrijven neem ik heel andere dingen waar. Zij zijn bezig met het *geheel* van de dienst die ze aanbieden. Zij proberen zo schoon en zo goed mogelijk hun diensten of producten te leveren. Daar gaat het niet alleen om eco-labels bijvoorbeeld'

Bureaustoelen

Van Soest vervolgt: 'De overheid heeft gewoon te weinig kennis van zaken. Bijvoorbeeld bij het inkopen van bureau-

Jan Paul van Soest

stoelen. Een inkoper zal meestal de goedkoopste bureaustoel kiezen en hij heeft een lijstje gekregen waarop staat dat Den Haag niet wil dat er – bijvoorbeeld - pvc in de stoel zit. Dan kiest de inkoper dus een goedkope stoel, zonder pvc. Terwijl misschien de duurere stoel veel 'duurzamer' zou zijn, omdat die langer mee gaat. Ook al zit daar misschien wel pvc in, deze stoel kan na vele jaren van gebruik worden ingezameld en hergebruikt. Veel duurzamer natuurlijk, dan die goedkope stoel zonder pvc die na een paar jaar de prullenbak in moet!'

'Als je kijkt naar de schoonmaakbranche, dan is het belangrijk dat mensen zich gaan realiseren dat het niet alleen om de schoonmaak draait, maar dat zij verantwoordelijk zijn voor een *gehele* hygiënische omgeving. De hele werksituatie moet voor de werknemer gezond zijn, je moet het schoonmaken dus breder gaan trekken.'

Afgestoft

Om wat aan deze verkeerde aanpak van de overheid te doen, vindt Van Soest dat er een discussie op gang moet komen. 'Ik ben al in gesprek met de overheid. We moeten af van die cri-

'De criteria die de overheid stelt bij duurzaam inkopen, zijn vastgelegd op detailniveau.'

teria op productniveau. Wat vier jaar geleden bijvoorbeeld als zeer duurzaam product te boek stond, is dat nu lang niet meer. Er zijn overigens gelukkig, voor sommige productgroepen, bewegingen de goede kant op.' Op de aankomende ISSA/Interclean zullen enkele schoonmaakbedrijven

vertellen op welke manier zij duurzaam aan het ondernemen zijn. Van Soest: 'Hier komen denk ik enkele zeer innovatieve ideeën naar voren, die verder gaan dan het inkoopniveau.'

'Wat mij betreft moet het allemaal omgedraaid worden,' vervolgt hij. 'De overheid moet het voorlopende bedrijfsleven gaan vragen wat de criteria moeten zijn, wil iedereen in Nederland uiteindelijk duurzaam gaan ondernemen. En geef de bedrijven de vrijheid binnen die uitdagende, prikkelende criteria om er zelf uit te komen en zelf uit te vinden wat een schone en goede ma-

nier is om producten te fabriceren of diensten aan te bieden. Veel regels die de overheid nu heeft opgesteld zijn achterhaald en door deze streng te handhaven dood je juist de creativiteit van de ondernemers om zelf het probleem van "Hoe kan ik duurzaam ondernemen?", op te lossen.'